

NN 16/2017 (22.2.2017.), Naputak o načinu provođenja mjera kontrole zdravlja životinja propisanih Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2017. godini

MINISTARSTVO POLJOPRIVREDE

390

Na temelju članka 17. stavka 5. Zakona o veterinarstvu (»Narodne novine«, br. 82/2013 i 148/2013), ministar poljoprivrede donosi

NAPUTAK

O NAČINU PROVOĐENJA MJERA KONTROLE ZDRAVLJA ŽIVOTINJA PROPISANIH NAREDBOM O MJERAMA ZAŠTITE ŽIVOTINJA OD ZARAZNIH I NAMETNIČKIH BOLESTI I NJIHOVOM FINANCIRANJU U 2017. GODINI

Članak 1.

Ovim se Naputkom propisuje način provođenja mjera kontrole zdravlja životinja propisanih Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2017. godini (»Narodne novine«, broj 5/2017, u daljnjem tekstu: Naredba).

Članak 2.

Način provođenja propisanih mjera kontrole zdravlja životinja iz članka 1. ovoga Naputka određen je u dodacima I. – V. koji su tiskani u prilogu ovoga Naputka i njegov su sastavni dio.

Članak 3.

Stupanjem na snagu ovoga Naputka prestaje važiti Naputak o načinu provođenja mjera kontrole zdravlja životinja propisanih Naredbom o mjerama zaštite životinja od zaraznih i nametničkih bolesti i njihovom financiranju u 2016. godini (»Narodne novine«, br. 47/2016 i 61/2016).

Članak 4.

Ovaj Naputak stupa na snagu osmoga dana od dana objave u »Narodnim novinama«.

Klasa: 322-02/17-01/17

Urbroj: 525-10/0264-17-1

Zagreb, 8. veljače 2017.

Ministar poljoprivrede
Tomislav Tolušić, dipl. iur., v. r.

DODATAK I.

1. BJESNOĆA

Cijepljenje pasa protiv bjesnoće

Posjednici su odgovorni da njihovi psi budu cijepljeni protiv bjesnoće, u skladu s Dijelom II. točkom 2. Naredbe.

Cijepljenje pasa protiv bjesnoće mogu obavljati:

- ovlaštene veterinarske organizacije,
- veterinarske prakse, veterinarske organizacije i veterinarske službe koje posjeduju rješenje Uprave za veterinarstvo i sigurnost hrane (u daljnjem tekstu: Uprava) o dodjeli pojedinih poslova javnih ovlasti za cijepljenje pasa protiv bjesnoće.

Sve veterinarske organizacije koje mogu cijepiti pse protiv bjesnoće na temelju rješenja ili sklopljenog Ugovora s Upravom, moraju imati opisan poslovni proces cijepljenja pasa protiv bjesnoće unutar sustava upravljanja kvalitetom te isti implementirati u provedbi ove mjere. Poslovni proces mora uvažavati sve relevantne propise, pravila struke, kodeks veterinarske etike te očekivanja korisnika veterinarskih usluga u smislu standardne kvalitete pružene usluge, ali

istovremeno ne smije pogodovati izbjegavanju obveza posjednika pasa, uključujući i financijske obveze za obavljanu uslugu. Na temelju članka 45. stavka 3. Pravilnika o uvjetima kojima moraju udovoljavati veterinarske organizacije, veterinarska praksa i veterinarska služba u sustavu provedbe veterinarske djelatnosti (»Narodne novine«, broj 103/2013 i 130/14), Hrvatska veterinarska komora (u daljnjem tekstu: HVK) nadležna je za kontrolu sustava upravljanja kvalitetom, a na temelju članka 129. stavka 1. točke 10. Zakona o veterinarstvu, skrbi o poštivanju pravila kodeksa veterinarske etike i poduzima odgovarajuće mjere u slučaju njihova kršenja.

Cijepljenje pasa protiv bjesnoće mora se provoditi u ambulantama ili kućnim posjetima, u skladu s rješenjem Uprave o udovoljavanju propisanim uvjetima, dodijeljenim ovlastima i Zakonom o veterinarstvu. Provedbu ove mjere obilaskom, u kućnim posjetima, bez prethodnog poziva posjednika, mogu obavljati samo ovlaštene veterinarske organizacije koje su dužne napraviti plan provođenja te isti dostaviti nadležnom veterinarskom uredu, najkasnije sedam dana prije planiranog početka provedbe naređene mjere, sukladno Dijelu IX. točki 2. Naredbe.

Preporuča se cijepljenje i označavanje pasa, mačaka i pitomih vretica (u daljnjem tekstu kućnih ljubimaca) u ambulantama.

Cijepljenje pasa obavlja ovlaštenu veterinar. Prije cijepljenja mora se obaviti opći klinički pregled psa i očitati mikročip, odnosno propisanu oznaku. Svi označeni kućni ljubimci moraju biti upisani u Upisnik kućnih ljubimaca. Prilikom prvog cijepljenja i označavanja psa, posjedniku mora biti izdana putovnica za kućne ljubimce.

Cijena putovnice za kućne ljubimce nije uključena u cijenu cijepljenja psa.

Novonabavljene kućne ljubimce iz EU i trećih zemlja posjednik je obavezan prijaviti, najkasnije u roku od 14 dana od nastalog događaja ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse, koje podatke unose u Upisnik kućnih ljubimaca.

Novonabavljene pse posjednik je obavezan prijaviti, najkasnije u roku od 14 dana od nastalog događaja, ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse, koje podatke unose u Upisnik kućnih ljubimaca.

Podatak da je pas, koji je evidentiran u Upisniku kućnih ljubimaca, cijepljen u EU ili trećim zemljama posjednik je obavezan prijaviti najkasnije prije isteka roka za redovno cijepljenje protiv bjesnoće ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji ili ambulanti veterinarske prakse, koje podatke unose u Upisnik kućnih ljubimaca.

Za troškove označavanja i izdavanja Putovnice posjednik plaća propisanu naknadu.

Za troškove upisa podataka u Upisnik kućnih ljubimaca posjednik plaća propisanu naknadu u slučaju:

- prijave nabave kućnog ljubimca,
- prijave posjednika da je kućni ljubimac, registriran u Republici Hrvatskoj, cijepljen izvan Republike Hrvatske.

Ovlaštene veterinarske organizacije i ambulante veterinarske prakse dužne su posjedniku, uz račun o izvršenoj usluzi, izdati i dokaz o obavljenom upisu podataka (ispis iz Upisnika). Posjedniku se izdaje ispis iz Upisnika i u slučaju odjave kućnog ljubimca.

Kućni ljubimci za koje se izdaje Putovnica za kućne ljubimce moraju biti označeni mikročipom i upisani u Upisnik kućnih ljubimaca u roku od tri dana od nastalog događaja.

Prilikom cijepljenja psa protiv bjesnoće mora se obaviti dehelmintizacija u skladu s Dijelom V. točkom 1. stavkom 1. Naredbe. Troškovi provedbe dehelmintizacije uključeni su u cijenu cijepljenja protiv bjesnoće.

Veterinar je dužan upozoriti posjednika psa o obveznom neškodljivom uklanjanju izmeta tijekom 48 sati nakon dehelmintizacije.

Kontrola provedbe i učinkovitosti oralnog cijepljenja lisica i čagljeva

Radi utvrđivanja učinkovitosti provedbe oralnog cijepljenja lisica i čagljeva propisanog Dijelom IV, točkom 4., stavkom 2. i 3. Naredbe lovoovlaštenici su obvezni dostaviti određeni broj lisica i čagljeva nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji sukladno Dodatku IV. i V. ovog Naputka.

Odstrjel lisica i čagljeva obavlja se u skladu s odredbama propisa kojima je uređeno područje lovstva.

Ovlaštena veterinarska organizacija lešine s popratnim Obrascem za dostavu uzoraka na laboratorijsko pretraživanje mora dostaviti u najbliži laboratorij Hrvatskog veterinarskog instituta, i to: Hrvatski veterinarski institut Zagreb i Veterinarske zavode Rijeka, Križevci, Vinkovci i Split.

Na obrascu se mora naznačiti da se uzorak lisice i čaglja šalje u svrhu kontrole učinkovitosti oralnog cijepljenja, te obavezno broj i naziv lovišta iz kojega je životinja izlučena.

Veterinarski zavodi Rijeka, Križevci, Vinkovci i Split dostavljaju uzorke u Hrvatski veterinarski institut Zagreb koji provodi dijagnostičko pretraživanje u svrhu kontrole učinkovitosti oralne vakcinacije.

Za potrebe utvrđivanja učinkovitosti provedbe oralne vakcinacije uzorkom se smatra cijela lešina lisice i čaglja. Kako bi se provele odgovarajuće laboratorijske pretrage potrebno je odstrijeliti naizgled zdrave lisice i čagljeve starije od godine dana, koje ne pokazuju znakove bolesti.

Uzorkovanje se provodi na način da se lešina lisice i čaglja prikupi neposredno nakon odstrijela, zapakira u nepropusnu PVC vreću te što je prije moguće dostavi nadležnoj ovlaštenoj veterinarskoj organizaciji.

Pri zaprimanju uzorka ovlaštena veterinarska organizacija dužna je provjeriti kvalitetu istoga uzorka na način da se utvrdi stupanj autolitičkih promjena. Ako je uzorak ispravan, ovlaštena veterinarska organizacija dužna je ispuniti Obrazac za dostavu uzoraka na laboratorijsko pretraživanje sa svim podacima te isplatiti donosiocu uzorka naknadu za dostavljeni uzorak. Visina naknade kao i način isplate propisani su važećim cjenikom veterinarskih usluga koje se podmiruju iz državnog proračuna.

Ovlaštena veterinarska organizacija mora uzorak do slanja u laboratorij pohraniti na temperaturi do +4 °C te ga što je prije moguće proslijediti u laboratorij Hrvatskog veterinarskog instituta u Zagrebu ili Veterinarske zavode u Rijeci, Križevcima, Splitu i Vinkovcima. Ukoliko ne postoji mogućnost pohrane uzorka na +4 °C ili se uzorak ne može pravovremeno dostaviti u laboratorij, potrebno je uzorkovati dio bedrenog mišića lisice ili čaglja veličine 5x5 cm u plastičnu nepropusnu kutiju i zajedno s cijelom lešinom lisice ili čaglja pohraniti na -20 °C. Vreća u kojoj se nalazi lešina te pripadajuća kutija s uzorkom mišića moraju nositi jedinstvenu oznaku broja Obrasca koji prati uzorak. Plastične kutije za pohranu uzorka mišića dostupne su u Hrvatskom veterinarskom institutu u Zagrebu te Veterinarskim zavodima u Rijeci, Križevcima, Splitu i Vinkovcima.

Nadležnim ovlaštenim veterinarskim organizacijama bit će isplaćena naknada samo za broj uzoraka koji je predviđen u Dodatku IV. i V. ovog Naputka.

2. NEWCASTLESKA BOLEST

U skladu s Dijelom II., točkom 3., stavkom 4. Naredbe, kontrola imunosti provodit će se prema Uputi o provođenju kontrole imunosti peradi na newcastlesku bolest klasa: 322-02/16-01/25. U Uputi su navedena gospodarstva i određen broj uzoraka koje treba pretražiti u svrhu kontrole imunosti. Kontrola imunosti provodi se najranije tri tjedna nakon provedenog cijepljenja, a prije provedbe kontrole imunosti potrebno je provjeriti datum cijepljenja.

3. ARTERITIS KONJA

Uzorkovanje

Uzorak krvi uzima se u serumske epruvete i šalje na serološku pretragu, uz popratni Obrazac za dostavu uzoraka na laboratorijsko pretraživanje, na Veterinarski fakultet Sveučilišta u Zagrebu, Zavod za mikrobiologiju i zarazne bolesti s klinikom, Heinzelova 55, Zagreb.

Tumačenje rezultata pretrage

Životinja se smatra serološki pozitivnom na arteritis konja ako se laboratorijskom pretragom metodom virus neutralizacijskog testa utvrdi titar neutralizacijskih protutijela $\geq 1:4$.

U slučaju seropozitivnog nalaza postupa se u skladu s odredbama Pravilnika o mjerama kontrole arteritisa konja (»Narodne novine«, broj 62/2009).

U slučaju nemogućnosti uzimanja ejakulata pastuha pozitivnih na arteritis konja, metodom virus neutralizacijskog testa, nadležna ovlaštena veterinarska organizacija mora pismenim putem izvijestiti Upravu o razlozima nemogućnosti ispunjavanja obveza preuzetih Ugovorom o povjeravanju poslova.

4. GROZNICA ZAPADNOG NILA (GZN)

Ovlašteni veterinar dužan je prijaviti sumnju na GZN u slučaju nalaza kliničkih znakova, i to:

- nekoordiniranost/slabost;
- mršavost (gubitak apetita);
- žmirenje i učestalo treptanje;
- hodanje u krug;
- pognuta glava;
- trzanje glavom;
- preosjetljivost na dodir;
- nekontrolirano žvakanje;
- promjene u ponašanju;

- depresija i pospanost;
- potpuna paraliza;
- drugo (navesti).

Ovlašteni veterinar mora osim podataka koji se traže u skladu s Pravilnikom o načinu praćenja, prijavi i izvješćivanju o pojavi bolesti životinja (»Narodne novine«, br. 135/2014), u prijavi sumnje na GZN navesti i:

- jesu li konji cijepljeni protiv GZN? (DA/NE);
- ako DA, navesti datum cijepljenja;
- da li su konji premješteni izvan područja županije tijekom posljednja tri mjeseca? (DA/NE);
- ako DA, navesti mjesto i vrijeme odlaska i dolaska?
- da li su konji premješteni izvan područja države? (DA/NE);
- ako DA, navesti državu, mjesto i vrijeme odlaska i dolaska?

5. BRUCELOZA OVACA I KOZA (*Brucella melitensis*)

Naređene mjere uzimanja uzoraka krvi u svrhu ostvarivanja odnosno održavanja statusa stada službeno slobodnih od bruceloze (*B. melitensis*) provodit će se u razdoblju od 1. ožujka do 30. lipnja te od 1. rujna do 30. studenog 2017. godine, u svim stadima ovaca i koza u Republici Hrvatskoj.

Uzorci se u laboratorije Hrvatskog veterinarskog instituta (u daljnjem tekstu: HVI) iz pojedinih županija obvezno dostavljaju prema sljedećem rasporedu:

- HVI Zagreb: Zagrebačka, Krapinsko-zagorska, Sisačko-moslavačka, Karlovačka, Varaždinska, Grad Zagreb;
- HVI Rijeka: Primorsko-goranska, Istarska, Ličko-senjska;
- HVI Split: Zadarska, Šibensko-kninska, Splitsko-dalmatinska, Dubrovačko-neretvanska;
- HVI Križevci: Međimurska, Koprivničko-križevačka, Bjelovarsko-bilogorska;
- HVI Vinkovci: Požeško-slavonska, Virovitičko-podravska, Brodsko-posavska, Vukovarsko-srijemska, Osječko-baranjska.

Dijagnostička serološka metoda za pretraživanje individualnih uzoraka krvi je Rose Bengal Test (RBT). U slučaju pozitivnog nalaza RBT, uzorak krvi se pretražuje referentnom potvrdnom metodom (reakcija vezanja komplementa – RVK). U slučaju serološki pozitivnog nalaza RVK životinje se usmrćuju, a od usmrćenih životinja se u Hrvatskom veterinarskom institutu uzimaju uzorci tkiva (maternica, testisi, slezena, fetus, limfni čvorovi – supramamarni, ingvinalni, portalni, mandibularni, mezenterijalni) u svrhu laboratorijske potvrde uzročnika.

6. BRUCELOZA GOVEDA

Naređena mjera uzimanja uzoraka krvi radi pretrage na brucelozu goveda, u svrhu održavanja, odnosno stjecanja uvjeta za ostvarivanje statusa stada službeno slobodnih od bruceloze goveda provodi se u razdoblju od 15. veljače do 30. lipnja te od 1. rujna do 30. studenog 2017. godine. Ova naređena mjera provodi se istovremeno s uzimanjem uzoraka krvi u svrhu pretraživanja na enzootsku leukozu goveda.

Raspored dostave uzoraka u pojedine zavode HVI-a jednak je rasporedu navedenom pod točkom 5. ovoga Naputka.

7. BOLEST PLAGOG JEZIKA (BPJ)

Svaka sumnja na BPJ mora biti istražena u skladu s Pravilnikom o mjerama za kontrolu i iskorjenjivanje bolesti plavoga jezika (»Narodne novine« br. 73/2009 i 44/2013) i Uredbom Komisije (EZ) br. 1266/2007 od 26. listopada 2007. o provedbi pravila za Direktivu Vijeća 2000/75/EZ s obzirom na kontrolu, praćenje, nadziranje i ograničenje premještanja određenih životinja prijemljivih vrsta u odnosu na bolest plavog jezika (SL 283, 27. 10. 2007., kako je posljednji put izmijenjena i dopunjena Provedbenom uredbom Komisije (EU) br. 456/2012).

8. ENZOOTSKA LEUKOZA GOVEDA (ELG) – PRETRAŽIVANJE GOVEDA U SVRHU ODRŽAVANJA STATUSA STADA GOVEDA SLUŽBENO SLOBODNIH OD ELG

Naređena mjera pretraživanja goveda na enzootsku leukozu goveda u svrhu održavanja statusa stada službeno slobodnih od enzootske leukoze goveda provodi se na području cijele Republike Hrvatske.

Na svim gospodarstvima koja nemaju status stada službeno slobodnog od enzootske leukoze goveda, na području cijele Republike Hrvatske, potrebno je sva rasplodna goveda starija od 24 mjeseca pretražiti u skladu s Dodatkom D Poglavljem II Pravilnika o veterinarskim uvjetima za stavljanje u promet goveda i svinja (»Narodne novine«, broj 5/2016), kako bi ostvarila uvjete za dodjelu statusa.

Uzimanje i slanje uzoraka provodi se u razdoblju od 15. veljače do 30. lipnja te od 1. rujna do 30. studenog 2017. godine. Ova naređena mjera provodi se istovremeno s uzimanjem uzoraka krvi u svrhu pretraživanja na brucelozi goveda. Raspored dostave uzoraka u pojedine zavode HVI-a jednak je rasporedu navedenom pod točkom 5. ovoga Naputka.

9. GENITALNA KAMPILOBAKTERIOZA

Uzorkovanje

Uzorci ispirka rodnice uzimaju se pomoću sterilnog fosfatnog pufera pH 7,2. Ako se uzeti uzorak ne može dostaviti u laboratorij unutar 5 sati od uzimanja, 1 ml uzorka uzetog fosfatnim puferom potrebno je nacijepiti na transportnu podlogu po Landeru.

Uzimanje uzoraka – krave

Nakon čišćenja i dezinfekcije područja vulve, u vaginu se aplicira 20-30 ml fosfatnog pufera pomoću brizgalice i sterilnog katetera. Fosfatni pufer se 4-5 puta aplicira u vaginalnu šuplinu i usiše nazad u brizgalicu prije uzorkovanja u sterilnu posudu. Vaginalna sluz se može staviti u fosfatni pufer (ako će biti dostavljena u laboratorij unutar 5 sati) ili izravno u transportnu podlogu.

U vrijeme uzimanja sluzi, krava ne smije biti u estrusu niti imati krvavi sadržaj u rodnici.

10. GOVEĐA SPONGIFORMNA ENCEFALOPATIJA (GSE)

Uzorci mozga od uginulih goveda uzimaju se na sabiralištima uginulih životinja ili u objektu za preradu nusproizvoda Kategorije 1 (lešina).

U slučaju sumnje na GSE, u skladu s Poglavljem I., člankom 3., točkom 1., podtočkom h) Uredbe (EZ) br. 999/2001 o utvrđivanju pravila za sprečavanje, kontrolu i iskorjenjivanje određenih transmisivnih encefalopatija, ovlašteni veterinar mora u najkraćem roku izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, nadležnu ispostavu veterinarskog ureda i Laboratorij za transmisivne spongiformne encefalopatije HVI-a u Zagrebu.

Prilikom postavljanja sumnje na bjesnoću u goveda obavezno je isključivanje GSE-a u sumnjivog goveda.

11. GREBEŽ OVACA

Uzorci mozga od uginulih ovaca i koza uzimaju se na sabiralištima uginulih životinja ili u objektu za preradu nusproizvoda Kategorije 1 (lešina) sukladno Programu nadziranja ovaca i koza na grebež ovaca u Republici Hrvatskoj u 2017. godini (Klasa: 322-02/16-01/197).

U slučaju sumnje na grebež ovaca ovlašteni veterinar mora u najkraćem roku izvijestiti Upravu za veterinarstvo i sigurnost hrane, nadležnu ispostavu veterinarskog ureda i Laboratorij za transmisivne spongiformne encefalopatije HVI-a u Zagrebu.

Sumnja na grebež ovaca postavlja se u svim slučajevima pojave sljedećih simptoma: neuobičajeno ponašanje, odvajanje od stada, intenzivno žvakanje, ataksija, neurološki znakovi, izraziti svrbež i posljedični gubitak vune (dlake) te u kasnijoj fazi bolesti, lezije na koži, gubitak težine, gubitak apetita, letargija i grčevi.

Prilikom postavljanja sumnje na bjesnoću u ovce ili koze obavezno je isključivanje grebeža ovaca u sumnjive životinje.

12. ENZOOTSKI POBAČAJ OVACA

U slučaju pobačaja ovce ili koze ovlašteni veterinar mora uzeti uzorke krvi životinje koja je pobacila radi serološke pretrage (metodom ELISA) i uzorak brisa rodnice ili organa fetusa ili posteljice u svrhu dokaza uzročnika molekularnom metodom (PCR ili real-time PCR).

Potvrda bolesti u stadu

Specifični nalaz bakterije *Chlamydomphila abortus* molekularnom pretragom smatra se potvrdom infekcije u uzgoju.

Mjere kontrole i suzbijanja bolesti

Enzootski pobačaj ovaca uzrokuje bakterija *Chlamydomphila* (C.) *abortus*. Za bolest je karakterističan pobačaj u kasnoj fazi graviditeta, nakon 90 dana gestacije, mogući su i protrahirani pobačaji s posljedičnim uginućem avitalne janjadi. Bolest se u čisti uzgoj unosi uvođenjem kliconoša što rezultira u prvoj godini manjim brojem pobačaja a sljedeće sezone slijedi tzv. »oluja pobačaja« koja može zahvatiti oko 30% ovaca, pri čemu se u lohijama izlučuje veliki broj uzročnika. Najznačajniji